

МОТИВИ

ЗА ПРИЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА АДВОКАТА

I. ПРИЧИНИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА АДВОКАТА

Регламентацията на адвокатската професия се съдържа в Конституцията на Република България /чл. 134/, Закона за адвокатурата и Етичния кодекс на адвоката. Действащият Етичен кодекс на адвоката е приет с решение на Висши адвокатски съвет през 2005 г. и досега е бил допълван само веднъж през 2010 г.

Българският Етичен кодекс на адвоката е вдъхновен от етичния кодекс на ССВЕ (Съвет на адвокатурите и правните общества в Европа). В резултат на консултации, продължили няколко години, ССВЕ прие още един документ, отнасящ се до деонтологичните правила за адвокатската професия - Модел на етичен кодекс на адвоката, който да действа като пример на европейските адвокатури.

Българската адвокатура и Висшият адвокатски съвет в частност са активно ангажирани през последните години да се инициира приемането на изцяло нов Закон за адвокатурата, който по съвременен начин да уреди устройството и функционирането на адвокатската професия. Това ще означава и съответно осъвременяване на етичните правила.

Междувременно срещу България беше образувана наказателна процедура № 4006/2020 г. за несъвместимост на някои разпоредби на Закона за адвокатурата и на Етичния кодекс на адвоката с чл. 24 от Директива 2006/123/ЕО относно услугите на вътрешния пазар. Това са разпоредбите, отнасящи се до забраната да се рекламира адвокатската дейност чрез установяване на контакт с потенциални клиенти и забрана за привличане на клиенти чрез посредници и по друг начин (чл. 41 и чл. 42, ал. 1 от ЗА, чл. 8, ал. 3, т. 1 и ал. 4 от ЕКА). Министерството на икономиката и иновациите в сътрудничество с министерството на правосъдието и при активното участие на Висшия адвокатски съвет подготви проект за изменение на чл. 41 и 42 от ЗА, който беше изпратен на Европейската комисия за съгласуване през м. януари 2021 г.

Европейската комисия уведоми българската страна (Писмо Ref. Ares (2021)7919337.21/12/2021), че в настоящия си вариант чл. 8 от Етичния кодекс на адвоката е в явно нарушение на чл. 24 от Директивата за услугите. По-специално в него е предвидено, че адвокатите не може да рекламират дейността си или да предлагат услугите си на потенциални клиенти или пряко самите те, или чрез посредници. Ето защо Европейската комисия счита, че изменението само на Закона за адвокатурата не е достатъчно, за да се реши спорния въпрос в процедурата по нарушение и чл. 8 от Етичния кодекс също трябва да бъде

изменен. **Правилото на чл. 8 от Етичния кодекс въвежда изискванията, на които следва да отговаря рекламата на професионалната дейност на адвоката, като тези критерии са взаимствани от уредбата в европейски държави. В разпоредбата на чл. 8, ал. 1, т. 3 от Етичния кодекс е въведено изискването адвокатът при рекламирането на адвокатската си дейност да не включва в рекламното съобщение непоискано търговско съобщение. Под „непоискано търговско съобщение“ се разбира всяка друга дейност, извършвана от адвоката или всяка друга дейност, която адвокатът може да рекламира. Целта на ограничението е да не може адвокатът наред с професионалната си дейност, да рекламира други стоки или услуги, независимо на кои лица, което би нарушило българските правни традиции и би посегнало на достойнството на професията.**

В хода на изработване на проекта за изменение и допълнение на Етичния кодекс на адвоката Висшият адвокатски съвет констатира нуждата от изменение и допълнение и на други текстове от Етичния кодекс на адвоката, които имат връзка с промяната на правилата за рекламата и посредничеството, както и липсата на регламентация на правила, отнасящи се до съществени взаимоотношения на адвокатите от едно адвокатско съдружие или дружество, правила за адвокатите, членове на органите на адвокатурата, правила за отношения с участниците в наказателното производство.

Предложените изменения и допълнения не изчерпват сферите от дейност на адвокатите, чиито правила следва да се осъвременят или създадат. Регламентацията на етичните норми по правило следва законовата регламентация и при съществено изменение на законовата уредба на адвокатската професия Висшият адвокатски съвет ще продължи да детайлизира и осъвременява правилата в Етичния кодекс на адвоката.

II. ЦЕЛИ НА ПРОМЕНЕТЕ В ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА АДВОКАТА

Предложеното решение цели да подпомогне българската държава за успешно приключване на наказателна процедура № 4006/2020 г., образувана от Европейската комисия.

Правилата относно рекламирането на адвоката или съвместната форма на упражняване на адвокатската професия и правилата за използване на посредници целят да доразвият предложените промени на чл. 41 и 42 от Закона за адвокатурата и да им съответстват, без да въвеждат допълнителни ограничения или забрани. Същевременно вниманието на адвокатурата продължава да е съсредоточено върху изискването за спазване на принципите на адвокатската професия и опазване на авторитета ѝ в обществото.

С въвеждането на правилото, че адвокатът дължи уважение на всички лица, които на законово основание участват в досъдебни и съдебни

производства, се цели премахване на празнината в Етичния кодекс на адвоката за дължимо поведение в други производства, освен гражданско правните.

Въвеждат се правила за поведение на адвокат, избран за член на орган на адвокатурата, които да гарантират, че с поведението си адвокатът ще бъде достоен за оказаното му доверие и полезен за адвокатурата, адвокатската професия и за отделния адвокат.

С въведените нови правила и с изменение на някои от съществуващите, отнасящи се до взаимоотношенията между адвокатите, се цели опазването на авторитета на адвокатската професия и на отделния адвокат, постигането на най-добрия интерес на клиента, нормалното функциониране на съвместните форми на упражняване на адвокатската професия, професионалното развитие на адвокатите и др.

III. ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

Предлаганото изменение и допълнение на Етичния кодекс на адвоката няма да се отрази негативно върху адвокатите, съвместните форми на упражняване на адвокатската професия, на органите на адвокатурата, на клиентите или на държавата. Очаква се положителен финансов ефект за българската държава предвид преустановяване на процедурата за нарушение 2020/4006 на Европейската комисия.

ДОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА АДВОКАТА

Най-важният резултат от приемане на решението за изменение и допълнение на Етичния кодекс на адвоката ще бъде преустановяване на процедурата за нарушение 2020/4006, която Европейската комисия е образувала срещу Република България за несъвместимост на някои разпоредби на Закона за адвокатурата и на Етичния кодекс на адвоката с чл. 24 от Директива 2006/123/ЕО относно услугите на вътрешния пазар. По този начин правилата на Етичния кодекс на адвоката ще съответстват в по-голяма степен на европейското право.

Предложените промени дават възможност за по-голяма информираност на потенциалните клиенти на адвокатите по въпроси от техен интерес и същевременно съдържат гаранции за опазване на правата на клиентите, на принципите на адвокатската професия и на авторитета ѝ в обществото.

С въвеждането на разпоредбата на чл. 21а ще се преодолее празнината на уредбата по отношение на другите видове производства, освен гражданско правните.

Създават се правила, които да подпомогнат адвокатите в организиране на работата им и за преодоляване на спорове от личен и професионален характер.